

Jan DUMON Belg in Rome

Zijn huiskamer is rommelig (we komen aanbellen in volle verbouwing), maar de kijk van mgr. Jan DUMON is glashelder. Zo scherp is zijn analyse van de Kerk en van de uitdagingen die hem wachten bij zijn tweede ambtstermijn als secretaris-generaal van de Pauselijke Missiewerken van Sint-Petrus Apostel, zo diep blijkt zijn geloof en zo groot zijn liefde voor het evangelie.

‘Op naar een broederlijke Kerk die zich toelegt op het evangelie’

Ilse VAN HALST

Zijn bureau is in Rome, maar in de praktijk reist Bruggeling Jan DUMON de wereld rond, naargelang de noden zich aandienen. Net terug van Congo, even op vakantie in eigen land, maakt hij toch tijd voor ons. Dat is tekenend voor deze man die veel belang hecht aan contact. „Als je enig zicht wil hebben op een situatie, is het belangrijk dat je eerst en vooral een visueel beeld hebt, dat je een brok leven hebt meegemaakt, dat je mensen echt hebt ontmoet.”

– Welke uitdagingen wachten u?

We willen vooral de kwaliteit van de priesteropleiding ondersteunen in wat de ‘Jonge Kerken’ wordt genoemd, al zijn vele al lang niet zo jong meer. We investeren zwaar in de vorming van begeleiders. Ik spreek liever over ‘begeleiders’ dan over ‘professoren’. Een goede seminarieprof is niet per se een goede begeleider. Priesterkandidaten moeten niet enkel intellectueel worden gevormd, maar ook menselijk.

Concreet promoten we een vorming die minder institutioneel is, persoonsbetrokken, dicht bij het concrete leven en beantwoordend aan het evangelie. Een jongeman wordt niet automatisch een goed priester na zes of zeven jaar seminarie. Hij moet eerst en vooral christen worden.

Daarnaast blijven we werken aan structurele financiering. Omdat het niet goed is dat Jonge Kerken afhankelijk worden van financiële steun, stimuleren we alle initiatieven die de verantwoordelijkheid van de seminariegemeenschap voor het eigen levensonderhoud vergroten, zoals vee houden of gewassen telen. Daarom werken we almaar meer met leningen, liever dan met giften. Gevolg: heel wat seminaries in de Jonge Kerken staan op dat vlak verder dan in Europa, waar seminaristen amper moeten bijdragen aan hun eigen huishouden.

We investeren ook op een verstandige manier in de infrastructuur. Een priester vorm je niet onder een mangoboom. We bouwen geen diocesane, maar regionale of nationale seminaries. Een bijkomend voordeel is dat priesterkandidaten uit verschillende regio's worden gemengd. Zo leren ze etnische gevoeligheden overstijgen. Als je alles opsplijt, heb je op de duur geen enkele plaats meer waar mensen van verschillende landstrekken, die voor het overige worden geacht samen te werken, elkaar ontmoeten. Dat is niet de makkelijkste weg, wel de meest verrijkende.

Jan Dumon: „Als onze Kerk de wereld niet graag ziet, hoe kan ze die dan verlossen?” © Ingrid Hannes

– Hoe kan de Kerk in België de crisis te boven komen?

In Rome kijken we naar de Kerk in België vanuit een wereldwijd perspectief, niet naar de wereldkerk vanuit een Belgisch perspectief. Waarmee ik de problemen niet wil wegwuiven of zeggen dat het elders goed gaat. Integendeel.

„Ik erger me aan het steeds terugkerende excuus ‘de Kerk heeft tijd nodig’. Zo komt ze overal te laat”

De Kerk houdt zich best zo dicht mogelijk bij het evangelie, de kern van ons geloof. We moeten terug naar een broederlijke Kerk. Het was Jezus niet te doen om het autoritaire of het sacrale, maar om vriendschappelijke verwantschap. Zei Hij niet: „Wie zijn mijn moeder en broeders? Zij die het woord van God horen en volbrengen?”

Ik maak me zorgen, omdat ik zowat overal een sterke beweging onderken naar een Kerk die, hoewel sociaal geëngageerd,

de neiging heeft het sacrale en de eigen hiërarchische structuur te koesteren. Er is iets weg van het levendige elan van het Tweede Vaticaans Concilie, van een Kerk die niet bang is van contact met de brede wereld. Rome is meer met het instituut Kerk bezig dan met de bron. Het centralisme steekt opnieuw de kop op. Waarom blijft de Kerk halsstarrig vasthouden aan een monarchale structuur, zonder scheiding van machten, terwijl niets in onze bronnen daartoe uitnodigt? Jezus zegt toch duidelijk: „Gij zijt allen broeders.” Er is in onze Kerk niet echt het vrije woord, geen echte vrije discussie, wel een sterke zelfcensuur. Alles gebeurt zo diplomatisch, dat de besluitvorming traag verloopt. In een wereld die snel evolueert, is dat een ramp. Ik erger me er dood aan dat steeds wordt herhaald: „De Kerk heeft tijd nodig.” Zo komt ze altijd te laat.

L'Osservatore Romano, de krant van het Vaticaan, prijst continu vrouwen de hemel in, maar waarom is de Kerk dan zo bang om de vrouw een echte plaats toe te kennen? Ik pleit voor meer gezond verstand en minder fundamentalisme, want soms is de grens tussen wat theologisch en dogmatisch gefundeerd is en fundamentalisme, erg smal.

Ik meen niet dat alles wat er in de wereld te koop is, ook de menselijkheid vooruit

helpt. Onze Kerk moet terecht een profetisch ‘neen’ kunnen laten horen. Maar dan moet ze erover waken dat ze wel degelijk het leven en de menselijke waardigheid verduidelijkt en niet een principe of een standpunt daarover. Jezus leerde dat je de wereld moet liefhebben als je haar wil verlossen. Als onze Kerk de wereld waarin ze leeft, niet graag ziet, zal dat niet lukken.

– Ziet u de toekomst somber in?

Ik ben optimistisch als ik denk aan het evangelie, dat zo goed is, dat het altijd opnieuw mensen zal boeien. Maar we zouden wel eens kunnen staan voor een verdere afbrokkeling van de Kerk. De huidige politiek van institutionele versterking zal dat niet voorkomen. Ik vrees dat de Kerk zou kunnen imploderen, zoals de Sovjet-Unie. De vergelijking loopt mank, omdat de Sovjet-Unie weinig te bieden had, terwijl de Kerk het evangelie heeft. Net als zoveel mensen wil ik de Kerk niet verliezen, omdat ze me het geloof heeft gegeven. Maar ze is bezig met zoveel dat niets te maken heeft met het evangelie. We moeten terug naar een broederlijke Kerk die zich niet verliest in zichzelf en haar instituten, maar zich toelegt op het evangelie.